

Symposium: Informatie over luchtkwaliteit, hoe kan dat beter?

15 juni 2007, kort verslag:

Grote behoefte aan goed inzicht in lokale luchtkwaliteit

Er is grote behoefte aan een goed inzicht in luchtkwaliteit. Gemeenten en provincies laten het voor een groot deel afweten, al lijkt er verbetering op te treden. Een toegankelijke website, zoals www.lokalelucht.nl voorziet in de behoefte van veel burgers. Dit bleek op het drukbezochte symposium 'Informatie over luchtkwaliteit, hoe kan dat beter?' op 15 juni in Nijmegen. Zo'n tachtig mensen luisterden naar vertegenwoordigers van het openbaar bestuur, wetenschap en milieu- en bewonersorganisaties.

De effecten van luchtkwaliteit op de volksgezondheid zijn groot. De cijfers van verschillende instituten zijn alarmerend. Het Natuur- en Milieuplanbureau gaat uit van 12.000–24.000 voortijdige sterfgevallen per jaar, als gevolg van de uitstoot van fijnstof. Gerard Hoek (Universiteit Utrecht) onderstreepte de cijfers en belichtte ze meer gedetailleerd. Zo zijn er scholen die dermate dicht bij autowegen staan, dat de kinderen en leraren er een verhoogd risico op luchtwegklachten lopen. Het is daarom belangrijk om de enerzijds luchtkwaliteit goed vast te stellen en anderzijds te weten wat de exacte gezondheidsrisico's zijn. Maar intussen moeten er wel maatregelen worden getroffen, zoals het plaatsen van schermen, het invoeren van maximumsnelheden, het voorzien van vrachtwagens van roetfilters en het verplaatsen van bijvoorbeeld scholen.

Nijmegen en Gelderland

Ambtenaren van de gemeente Nijmegen en de provincie Gelderland lichtten toe hoe zij metingen verrichten en hoe zijn die presenteren. Nijmegen heeft een eigen meetnetwerk naast het meetnet van het RIVM. Ook maakt ze gebruik van modellen, waarbij de verkeersintensiteit wordt omgerekend in uitstoot van stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM10). De gegevens worden gepubliceerd op de website van de gemeente. Van de laatste jaarrapportage luchtkwaliteit is naast de officiële versie die gemaakt wordt voor (o.a.) de provincie ook een publieksvriendelijke versie voor de Nijmeegse burgers gemaakt.

De provincie Gelderland werkt met kaarten op haar website, waarop de uitstoot van vervuilende stoffen staat aangegeven. De provincie maakt gebruik van landelijke gegevens, en extrapoleert die naar lokale situaties. Het nadeel is dat de gegevens voor een belangrijk deel uit aannames bestaan, en tamelijk grof op de kaart worden weergegeven. Bezoekers moeten hier goed van doordrongen zijn; ze kunnen er niet van uitgaan dat de site reële, gedetailleerde informatie weergeeft. Ambtenaar Spiertz: "Mensen moeten niet alleen afgaan op de kaarten, maar vooral de voorgaande informatie lezen".

Nijmegen en Gelderland vormen met hun informatieverstrekkingen helaas uitzonderingen. Slechts een handvol gemeenten en een enkele provincie presenteren informatie over luchtkwaliteit voor burgers op zo'n toegankelijke manier.

Rapportages toegankelijk op nieuwe website

De Vereniging Leefmilieu ontwikkelde een site waarop informatie over luchtkwaliteit wordt gegeven: www.lokalelucht.nl. Met de site wil Leefmilieu de beschikbare gemeentelijke rapportages over luchtkwaliteit toegankelijk maken. In het kader van het besluit luchtkwaliteit zijn veel gemeenten verplicht om jaarlijkse de luchtkwaliteit te rapporteren. Deze gegevens zijn openbaar en gaan via de provincies naar het ministerie van VROM. Leefmilieu plaatst op de website de rapporten die, op haar verzoek, door de provincies zijn toegestuurd.

Online rekenmodel

Aan het einde van de dag werd het rapport 'Burgers informeren over lokale luchtkwaliteit' overhandigd aan Hans Verspoor van het ministerie van VROM. Dit rapport van de Wetenschapswinkel van de Universiteit Utrecht is een onderzoek naar de mogelijkheden van een online rekenmodel over luchtkwaliteit, zoals dat ingezet kan worden op bijvoorbeeld de site lokalelucht.nl. Uit het onderzoek blijkt dat het mogelijk is een model op te zetten, maar dat er geen gezondheidseffecten op straatniveau kunnen worden gegeven. Tegelijkertijd is het belangrijk om de informatie goed te formuleren, zodat verwarring bij de gebruiker wordt voorkomen. Verspoor zei blij te zijn met het rapport en stelde dat het zeker zal worden gebruikt bij de zoektocht van zijn ministerie naar een optimale informatievoorziening over luchtkwaliteit.